

Setembre cultural | | Actualitzat el 26/07/2019 a les 08:30

Elogi de la Martulina

Article del músic Ferran Orriols sobre el tancament de la Martulina Divina, l'emblemàtica botiga de discos de Vic | «La virtut d'una bona botiga: els botiguers. Aquest és el punt fort de la Martulina»

Presentació de l'àlbum 'BUM!' del grup Nyandú a la botiga de discos Martulina Divina de Vic | Arnau Jaumira

*And it stoned me
And it stoned me to my soul
Stoned me just like goin' home*

And It Stoned Me
Van Morrison

Era un dia de *recados*, de visita a la botiga de sempre, perquè no hi ha encàrrec més habitual que el que em fa l'esperit almenys un cop al mes. El meu indret predilecte sempre ha sigut el mateix, invariable: un rectangle colgat de plàstics etiquetats, de caixes que emmagatzemen trossets de vida, *retratos* de moments determinats. En resum, de discos, que signifiquen tot això i molt més. I sí, valen diners, però com sempre dic, i més en el meu cas que hi dedico la vida com si m'hi dediquéss, comprar música és invertir en un mateix.

Tan bon punt el meu amic (un altre *estartús* per la música) i jo vam entrar per la porta, el Miquel i el Joan ens van xiuxiuejar el tancament. Tard o d'hora havia de passar i, una mica com la mort, la sabíem però la fèiem lluny. Vam empatitzar-hi de seguida, però els vam desplegar un munt d'opcions per evitar-ho: del remei casolà al desfibrilador. Res a fer. S'ho tenien més que rumiat. La cosa està cardada i quan el blat passa de moda, val més llençar el garbell.

Diguem que la Martulina m'ha sigut salvació des que la vaig entrellucar. Fins llavors acumulava música en cintes de casset, ja fóra robant cançons de la ràdio o copiant-la dels meus cosins i amics: **Red Hot Chili Peppers, Dover, Killer Barbies, NOFX?** Les entaforàvem en un Saxo caca d'oca i esparrecàvem camins de carro escardant altaveus. Conduïa el meu germà, que no tenia carnet, però al far *west rural* tot s'hi val.

Si ets un sagal embadalit per la música i vius en un poble de 200 habitants on no hi ha ni biblioteca, com collons vols trobar-hi una botiga de discos? L'única manera de gaudir-ne era escoltar les poques cançons que t'arribaven o inventar-te-les (cosa que també feia, però això és un altre tema). Les botigues em quedaven molt lluny i la pirateria també.

Em va aparèixer en plena adolescència. No sé com la vaig descobrir, però recordo entrar per la porta i quedar meravellat. Uns cartells de colors penjats al sostre distribuïen les seccions. La de punk rock em va ser miracle, i més quan hi vaig veure els grups que hi jeien: **Sum 41, New Found Glory, Sugarcult, The Ataris, Bad Religion, The Offspring, Blink 182?** Quina loteria! Des d'aleshores aprofitava els volts a Vic per fer-hi una visita. De tornada, sempre la mateixa rutina: treure plàstic, alçar disc, mirar a sota, obrir llibret. Un cop a casa: posar disc, escoltar i llegir lletres.

La Martulina em va veure sortir els primers grans. D'adolescent a *adultescent* (ningú és adult als 18 anys, així que m'invento la paraula). Arriba l'era del nu metal i m'engalta de ple: **Limp Bizkit, Deftones, Korn, Ill Niño, Sepultura, Slipknot, Coilbox, Afterfeedback?** Nova etapa. Els *martulinos* i jo teníem poc tracte. Les converses éren un «Hola, teniu el de...», «Sí» o «No, però si vols te'l demanem». Si vols te'l demanem! Miracle!

Aleshores només hi anava quan tenia un disc en ment. El canvi de debò va arribar amb l'edat adulta (ara sí, vint-i-pocs, tot i que fins als 30 no m'hi vaig considerar i encara en dubto?) i els vinils. El vinil és altament gratificant per als qui ens agrada entendre un àlbum en la seva plenitud: disseny gràfic, fotografia, concepte, lletres? A més, requereix un *cuidado* especial que t'obliga a *mimar-lo* i estimar-lo. Endur-te un disc a casa o entaforar-lo al cotxe permet donar-li unes quantes oportunitats. Quan una cosa la pagues fa més mal d'aparcar, oi? I el millor de tot és que poques vegades et decebrà, perquè les cançons arrenen i un cop les fem nostres ja no ens abandonen. En tot cas, no em referia a això sinó a aprofitar la virtut d'una bona botiga: els botiguers. Aquest és el punt fort de la Martulina. El Miquel i el Joan són uns apassionats i només cal parlar-hi per adonar-se'n.

El Joan té una capacitat increïble per contextualitzar els discos. En coneix les trifulgues i els protagonistes i ho explica amb un entusiasme que et deixa *entarquerat*. Si vols gaudir doblement d'un àlbum i entendre'l, parla amb ell. És una màquina del temps. No se li escapa cap cantautor ni músic de sessió i té un domini de la música d'arrel d'arreu acollonant.

El Miquel té una inquietud descomunal que el fa gaudir sense manies. Renova constantment el catàleg físic i espiritual, no perquè toqui, sinó perquè la música l'apassiona. Tant et pot recomanar una cantautora dels 60 com un disc de rock greixós dels 70, una superproducció de rap acabada de sortir o un *vés-a-saber-què*. És un pou de sorpreses. A més, té una qualitat per definir discos que ratlla la poesia: «Aquest és de sofà d'escai», «Al tanto, poseu-vos de genolls»...

Durant els últims anys m'he dedicat a visitar-los i a deixar-me recomanar. Ara, quan em diuen «Si vols te'l demanem», jo els responc «D'acord, i què tens per endur-me mentrestant?». He sortit desenes de vegades de la botiga amb un disc desconegut a les mans i quan he arribat a casa els he beneït. He crescut musicalment amb ells i, com a músic, m'han sigut escola principal. Part del que he begut durant la darrera dècada prové de la seva font. M'han fet anar per diferents bandes recomanant-me bandes diferents. De fet, quan algú em volia fer un regal anava a la Martulina i demanava: «Què li puc comprar al Nandu?».

Els he visitat en moments de celebració, tristesa, joia o manca d'inspiració, i sempre m'han

remuntat les idees. Ells, rectors de bona música, m'han vist créixer i m'han encaminat a la gràcia del gaudi sense prejudicis. La millor catequesi. Els agraeixo **Bill Callahan, Michelle Shocked, Meshell Ndegeocello, Andrew Bird, Sean Rowe, Teenage Fanclub, Van Morrison, Bonnie Prince Billy, Villagers, Sufjan Stevens, Bon Iver, Bruce Springsteen, Bill Fay?**

La indústria no desapareixerà i els discos tampoc. Vaja, m'agradaria pensar que se n'aniran fent. Però potser sí que el format físic s'esfondrarà i la manera de consumir-los serà impalpable. Ja ens hi acostumarem, segur, però sap greu. Comprar un disc és un acte d'amor, igual que ho és pagar per un concert. Hi ha molt *fato* implícit en el gest: estima, valor, consideració, aposta i suport per a la música i per a qui la fa.

No em mireu com un DiCaprio sacrificant-se fora la fusta, esbatanant els braços per no enfonsar-se mentre tot el món el sap ofegat. No m'agrada dramatitzar i ja he dit que ho superarem. Ara bé, soc un romàntic i confesso que compro discos pensant en els meus néts. M'agrada creure que al meu llegat hi haurà un feix que arribarà a les noves generacions i em descobriran escoltant la música que m'ha format. Perquè aquests són els meus àlbums de fotos. Alguns m'han canviat la vida, d'altres contenen moments que només puc explicar reproduint-los. Estic fet d'ells i qui em coneix sap que em defineix millor el *Californication* que el vídeo de la primera comunió.

Ja no tornarem a travessar l'aparador de vidre amb els *stands* de discos a banda i banda, el detector de metalls que et donava la benvinguda, amb el feix de Mondosonoros al penya-segat del mostrador i l'exposició dels recents vinils rebuts a mode de museu a la dreta; ni el «Bon dia, senyor Nandu» del Miquel; ni el *saludo* del Joan sortint del despatxet, ni les cares conegudes, però mai saludades, que sempre ens trobàvem allà i ens sabíem inquilins del mateix planeta.

S'ha acabat el concert. No hi haurà bis però seguirem aplaudint. No perquè hi tornin. No ens agrada aquest teatre. Els aplaudirem per la feina feta posant-nos els discos que ens han venut. I cada vegada que l'agulla vibri amb els solcs d'un camp de plàstic rodó, reviurem cada anècdota, cada racó que hi pertany, perquè a cada disc hi sonarà un trosset d'ells.